

Postanowienie z dnia 20 lipca 2010 r.

III SW 85/10

Wyborca pominięty w spisie wyborców, mimo że sąd uchylił postanowienie o jego ubezwłasnowolnieniu, powinien wykorzystać tryb reklamacji z art. 38 i 39 ustawy z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (jednolity tekst: Dz.U. z 2010 r. Nr 72, poz. 467 ze zm.). Wyborca nieumieszczony w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania w dniu wyborów jest ponadto osobą nieuprawnioną do wniesienia protestu, w związku z czym jego protest wyborczy podlega pozostawieniu bez dalszego biegu (art. 74 ust. 1 i 2 tej ustawy).

Przewodniczący SSN Teresa Flemming-Kulesza (sprawozdawca), Sędziowie SN: Katarzyna Gonera, Zbigniew Korzeniowski.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 20 lipca 2010 r. sprawy z protestu Zbigniewa S. z udziałem Państwowej Komisji Wyborczej, Prokuratora Generalnego, Okręgowej Komisji Wyborczej nr 2 w Jeleniej Górze przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

p o s t a n o w i ł:

pozostawić protest bez dalszego biegu.

U z a s a d n i e n i e

Zbigniew Sawicki złożył protest przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Protestujący domagając się „unieważnienia wyborów prezydenckich” twierdził, że dwukrotnie uniemożliwiono mu głosowanie w wyborach prezydenckich, gdyż został „przez nieudolność biurokracji (...) pozbawiony praw wyborczych”. Jako dowód wskazywał „pismo z urzędu miejskiego w W. do gminy W.B., które wykreśla mnie jako wyborcę. Tymczasem od sierpnia 2009 r. nabyłem te prawa postanowieniem tegoż Sądu, który mnie ich pozbawił”.

Protest został wniesiony do Sądu Rejonowego w Bolesławcu w dniu 6 lipca 2010 r. i przekazany według właściwości do Sądu Najwyższego 8 lipca 2010 r.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej wyraził pogląd, że zgodnie z art. 72 ust. 2 ustawy z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (jednolity tekst: Dz.U. z 2010 r., Nr 72, poz. 467 ze zm.) „protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej może wnieść wyborca, który w dniu wyborów był umieszczony w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania, a wnoszący protest, jak sam potwierdza, nie był ujęty w spisie. Ponadto zgodnie z art. 74 ust. 2 powołanej ustawy Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest dotyczący sprawy, co do której w niniejszej ustawie przewiduje się możliwość wniesienia skargi lub odwołania do sądu lub Państwowej Komisji Wyborczej przed dniem głosowania”. Państwowa Komisja Wyborcza zauważyła, że zgodnie z art. 38 ust. 1 i art. 39 ust. 1 powołanej ustawy, na nieprawidłowości w spisie wyborców służy reklamacja, którą wnosi się do organu sporządzającego spis, a na decyzję nieuwzględniającą reklamacji - skarga do sądu rejonowego.

Okręgowa Komisja Wyborcza Nr 2 w Jeleniej Górze wyjaśniła, że w dniu 18 sierpnia 2009 r. Zbigniew S. zameldował się na pobyt stały w miejscowości S. w gminie W.B. Pismem z dnia 31 sierpnia 2009 r. [...] - w sprawie aktualizacji rejestru wyborców - Urząd Miejski W. Wydział Spraw Obywatelskich przekazał do Urzędu Gminy w W.B. zawiadomienie Sądu Okręgowego w W. Wydziału Cywilnego dla spraw pierwszej instancji z dnia 7 lipca 2005 r. z którego wynikało, że Zbigniew S. został ubezwłasnowolniony postanowieniem Sądu Okręgowego w W. z dnia 22 listopada 2004 r. [...]. Na podstawie zawiadomienia dział ewidencji ludności Urzędu Gminy w W.B. założył Zbigniewowi S. kartę dodatkową rejestru wyborców w kolorze różowym zgodnie z § 3 ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 11 marca 2004 r. w sprawie rejestru wyborców oraz trybu przekazywania przez Rzeczpospolitą Polską innym państwom członkowskim Unii Europejskiej danych zawartych w tym rejestrze (Dz.U. Nr 42, poz. 388 ze zm.). Powyższe prowadziło do nieujęcia zainteresowanego w spisie wyborców sporządzonym w związku z wyborami Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonymi na dzień 20 czerwca 2010 r.

Okręgowa Komisja Wyborcza podkreśliła, że Zbigniew S. nie interweniował w sprawie nieumieszczenia go w spisie wyborców w okresie pomiędzy głosowaniem w dniu 20 czerwca 2010 r., a ponownym głosowaniem w dniu 4 lipca 2010r. Uczynił to

dopiero po wyborach, przedkładając w Urzędzie Gminy w W.B. w dniu 6 lipca 2010 r. postanowienie Sądu Okręgowego w W. z dnia 7 sierpnia 2009 r. [...], uchylające przywołane wyżej postanowienie, którym orzeczono jego ubezwłasnowolnienie. Spis wyborców w gminie W.B. został sporządzony w terminie ustawowym, tj. do 6 czerwca 2010 r. i udostępniony do wglądu w Urzędzie Gminy. Był również na bieżąco aktualizowany.

Prokurator Generalny wniósł o pozostawienie protestu bez dalszego biegu „z uwagi na to, że uprawnienia do złożenia protestu jest pozbawiony wyborca, który w dniu wyborów nie był umieszczony w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania”.

Sąd Okręgowy w W. Wydział Cywilny dla spraw pierwszej instancji poinformował Sąd Najwyższy, że postanowienie z 7 sierpnia 2009 r. w sprawie uchylenia postanowienia o ubezwłasnowolnieniu uprawomocniło się z dniem 28 sierpnia 2009 r. Stosowne zawiadomienie Urzędowi Miejskiemu w W. zostało doręczone w dniu 8 września 2009 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zbigniew S. nie wziął udziału w głosowaniu w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej 20 czerwca i 4 lipca 2010 r. - jak twierdzi - z tej przyczyny, że nie był umieszczony w spisie wyborców. Istotnie, jak wynika z wyjaśnień Okręgowej Komisji Wyborczej w Jeleniej Górze, nie był on ujęty w spisie wyborców sporządzonym przez Urząd Gminy w W.B., właściwy dla obecnego miejsca zamieszkania wnoszącego protest. Stało się tak na skutek tego, że Urząd Miejski W., właściwy dla poprzedniego miejsca zamieszkania wnoszącego protest, zawiadomił Urząd Gminy w W.B. o tym, że wnoszący protest został ubezwłasnowolniony postanowieniem Sądu Okręgowego w W. z 22 listopada 2004 r. Zawiadomienie to nosi datę 31 sierpnia 2009 r. Wnoszący protest zameldował się na terenie Gminy W.B. 18 sierpnia 2009 r. Natomiast 7 sierpnia 2009 r. Sąd Okręgowy w W. postanowił uchylić postanowienie w przedmiocie ubezwłasnowolnienia. Postanowienie z 7 sierpnia 2009 r. uprawomocniło się 28 sierpnia 2009 r., a stosowne zawiadomienie Sąd doręczył Urzędowi Miejskiemu w W. 8 września 2009 r. Ta szczególna sekwencja zdarzeń, a zwłaszcza zmiana miejsca zamieszkania po wydaniu postanowienia uchylającego postanowienie o ubezwłasnowolnieniu, a przed jego uprawomocnieniem się, przyczyniła się do

pominięcia Zbigniewa S. w spisie wyborców. Pretensje wnoszącego protest dotyczące bezpodstawności nieumieszczenia go w spisie wyborców są słuszne: zawiadomienie Sądu Okręgowego powinno być zostać uwzględnione, nawet jeżeli zmienił on miejsce zamieszkania. Tym niemniej pretensje te winny być zgłoszone poprzez wniesienie reklamacji do organu, który sporządził spis wyborców oraz ewentualnie - w razie jej nieuwzględnienia - przez wniesienie skargi do właściwego sądu rejonowego w trybie określonym w art. 38 i 39 ustawy z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Protest dotyczący sprawy, co do której przewiduje się możliwość wniesienia skargi lub odwołania do sądu, Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu (art. 74 ust. 2 ustawy). Ponadto konsekwencją nieumieszczenia w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania w dniu wyborów jest brak uprawnienia do wniesienia protestu przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (art. 72 ust. 2 ustawy *a contrario*). Wniesienie protestu przez osobę nieuprawnioną również stanowi podstawę pozostawienia protestu bez dalszego biegu (art. 74 ust. 1 ustawy).

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

=====